

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran s dnem naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnstvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje šte. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubi!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inzeratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 7.

V Ptuj v nedeljo dne 17. februarja 1907.

VIII. letnik.

Prvi naš strankini zbor.

(Nadaljevanje).

V. Organizacija stranke.

Tudi o tej točki je poročal urednik Karl Linhart in predlagal sledeči organizacijski načrt:

I.

Ime tako zvane „Stajercove“ stranke je „Napredna zveza“. Njen namen sledi iz programatične izjave. Njena organizacija gre po stopinjah in jo tvorijo sledeče skupine:

1. Farni zaupniki.
2. Okrajni zaupniki.
3. Strankino vodstvo.
4. Strankini zbor.

II.

Farni zaupniki.

1. V vsaki fari se nastavi zaupnika. Ako je v fari 10 ali več strankinih prištejev, potem si izvolijo sami zaupnika. Drugače ga določi strankino vodstvo. Ako se nahaja v fari le en strankini prištej, potem velja ta za zaupnika. Ako je potrebno, se določi tudi za posamezne kraje (vasi) posebne krajevne zaupnike.

2. Naloga zaupnikov je:

- a) kasiranje članarine, naročnine, kakor sploh nabiranje denarja za strankarske namene in redno, breznapačno odraščanje denarjev strankarskemu vodstvu;
- b) redno pismeno ali ustmeno obveščanje z okrajnim zaupnikom; obenem korespondenca z listom in pregledanje za list določenih dopisov;
- c) vodstvo agitacije pri občinskih, okrajnih, državnih in deželnozborskih volitvah;
- d) natančno, redno poročanje o vseh v kraju dogodivših se stvareh, o vseh željah strankinih prištejev, o gibanju nasprotnika in sicer vse to okrajnemu zaupniku, v nujnih slučajih pa naravnost strankarskemu vodstvu.
- e) zaupniki, ki dobijo pooblastila strankinega vodstva, se zavežejo z mosko besedo okrajnemu zaupniku, da bodo izpolnili zvesto svojo strankarsko dolžnost; plačila za svoje delovanje ne dobijo, pač si pa lahko gotove izdatke kakor za poštnino, pisarno itd. po dovoljenju okrajnega zaupnika odraščajo.

III.

Okrajni zaupniki.

1. Okrajne zaupnike imenuje strankino vodstvo. Stanoviti morajo na sedežu k. kr. sodnije ali pa vsaj v neposredni bližini istega.

2. Naloga okrajnih zaupnikov je:

- a) sklicati vsaj enkrat na leto v svojem sodnem okraju shod po § 2 zbor. zakona; h kateremu so povabiti vsi farni in krajni zaupniki; ti shodi imajo orijentacijski in poučni namen, to se pravi, okrajni zaupnik sprejme poročila farnih zaupnikov in se obenem razvije razgovor o strankarskem programu ter se stavijo razni predlogi in želje;
- b) storiti vse kar je treba ob priliki državnodoželnozborskih, okrajnih in občinskih volitev, da se razvije agitacija in reši vprašanje kandidature;
- c) natančna kontrola farnih zaupnikov, zlasti glede strankinega denarja;
- d) posredovanje med strankarskim vodstvom in zaupniki;
- e) zahtevati od farnih zaupnikov vsaj vsako četrtletje natančno poročilo ter istega z izrazom lastnega molženja vpsolati strankinem vodstvu;
- f) opominjati nemerne farne zaupnike na njih dolžnost.
3. Okrajni zaupniki dobivajo brezplačno po 1 iztis lista. Nadalje dobijo od strankinega vodstva svoje legitimacije in imajo obljubiteljno ob navzočnosti farnih zaupnikov strankinim vodstvu z mosko besedo zvesto izpolnjevanje svoje dolžnosti.
4. Okrajni zaupniki imajo pravico, da si zaračunajo gotove izdatke (kakor poštnino, pisarniške potrebščine itd.), odnosno da dobijo tudi za shode gotovo odškodnino.
5. Strankino vodstvo povabi lahko okrajne zaupnike na svoje seje.

IV.

Strankino vodstvo.

1. Strankino vodstvo se izvoli na strankarskem zboru in posluje po 2 let.
2. Strankino vodstvo ureja svoje delo po lastnem pravilniku in je najvišji odbor skupne stranke.

V. Strankini zbor.

1. Ti strankini zbori se sklicujejo vsakih 2 let po strankinem vodstvu in pridejo k njim vsi zaupniki stranke, v koliko to sredstva in čas dopuščajo.
 2. Naloga teh zborov je pojasnjenje položaja, okrepitve in izzidanje organizacije.
 3. Strankarsko vodstvo ima na teh zborih sedež in glas; ravno tako uredništvo strankarskih listov.
- Po toplih priporočilih besedah in kratkem razgovoru se je sprejel ta organizacijski načrt ednoglasi in z živahnim ploskanjem.

Koroškim delegatom se je naročilo naj si izvolijo glavnega zaupnika, ki ima v skupnem strankarskem vodstvu glas in sedež. V to vodstvo so bili voljeni go. sodarski mojster in veleposestnik ter podžupan Joh. Stendte iz Ptuja; odvetnik dr. Avgust pl. Plachki iz Ptuja; veleposestnik Maks Strasschill iz Brega pri Ptuj; trgovec in posestnik Leopold Slawitsch iz Ptuja; nadalje ima sedež v zastopstvu urednik lista Karl Linhart ter zastopnik Koroške.

S tem je bila tudi glavna točka — organizacija — končana.

(Naprej prihodnjico).

Politični pregled.

Razpuščena državna zbornica avstrijska je imela sledeče politične stranke: Krščansko-socialna zveza (25 poslancev), nemška agrarna stranka (9), nemška napredna stranka (27), Vsenemci (8), češko veleposestvo (19), jugoslovanska napredna zveza (6), češki agrarci (6), Mladočehi (44), poljski klub (65), moravska srednja stranka (3), poljska ljudska stranka (5), rumunski klub (5), rusinski klub (8), slovanska zveza (25), socialisti (11), neodvisni češki poslanci (8), Italijani (18), nemška ljudska stranka (42), nemško veleposestvo (30), klerikalni centum (29); 30 poslancev ni pripadalo nobeni stranki. Volitve bodo to sliko predrugačile. Ali poboljšale pač težko!

Avstrijsko prebivalstvo se razdeljuje glasom uradnih števil tako-le: 1. Poljedelstvo in gozdarstvo 13,709.204 oseb; 2. Industrija 7,004.105 oseb; 3. Trgovstvo in promet 2,604.756 oseb; 4. Razno 2,832.643 oseb. Kakor kaže ta slika, se sme imenovati naša država še vedno „agrarna“. In vendar ne vpoštevaj nikdo kmeta! Strajski deželni zbor je sklican za 25. februarja. Zasedanje bode trajalo več tednov.

Strajski volilni okraji. Omeniti hočemo natanko, kako so razdeljeni volilni okraji na Strajskem po novi volilni pravici. Seveda omenimo le kraje, ki ležijo v našem delokrogu. Kakor znano, loči nova volilna razdelitev mesta in trge od kmetijskih občin. Skupaj po enega poslanca volijo kmetijske občine iz sledečih sodnijskih okrajev: 1. Zg. Radgona, Ljutomer, sv. Lenart v Slov. Gor. — 2. Maribor, Slov. Bi-

strica, Konjice. — 3. Ptuj, Ormož. — 4. Celje, Vransko. — 5. Rogatec, Smarje, Kozje. — 6. Laško, Sevnica, Brežice. — 7. Gornji grad, Šoštanj, Slov. Gradec, Marenberg. V teh volilnih okrajih nastopi tudi naša stranka. Poleg tega bodo nastopili ločeno klerikalci in liberalci. Boj bode torej velik!

Letošnji cesarski manevri se bodo vršili na Ogerkem v komitatu Humyad (Siebenbürgen).

Avstrija in Italija na morju. Italijanska vojna mornarica šteje 52 bojnih ladij, 58 torpedovk in 14 podmorskih čolnov; te barke imajo 180 težkih, 600 srednjih in 1300 lahkih kanonov ter 25.000 mož posadke. Nasproti temu stoji avstrijska vojna mornarica, ki obsega 23 bojnih ladij, 57 torpedovk in 2 podmorska čolna, nadalje 125 težkih, 345 srednjih in 580 lahkih kanonov s posadko 13250 mož. Omeniti pa je, da delajo Italijani še vedno na povečanju svoje mornarice. Naš ljubi sosed postaja proketo neprijeten!

Dopisi.

Pragersko. Od tuintam se čuje pritožbe, kako hudobno nadleguje črešnjevski župnik, znani kranjski Sušnik, po svoji tumasti glavi ne samo svoje farane temveč tudi zunanjo ljudstvo pri vsaki priložnosti. Prav grdo ravna s tistimi, katerih svojci se temu gospodeku prav pod noge ne uklanjajo ali pa so „Stajercu“ naklonjeni ali pa pri kakšni volitvi klerikalcem nasprotujejo. Kar si ta župnik že vse upa, to presega pač vso dostojnost. N. p. dela jako rad svatom nepotrebne troške in pota. Drugim odrekne več časa župniško potrdilo, tako zlasti železničarskim vdovam za mesečne pobotnice. Pri tej priložnosti omenimo, da ni treba ravno fajmoštrovega žeganega potrdila. Ako noče podpisati, pa pojdite na občino, to tudi zadoštuje. V drugih stvareh pa se tudi ničesar ne pustite dopasti od tega možakarja. Farani preskrbijo župnika da jim opravi Božjo službo, ne pa da jih šikanira in trpinči. Kristus ni preganjal ljudstva, pač pa farizeje in pokvarjene farje. . . Znanec.

Iz Remšnik pri Marenbergu. Lani smo imeli pri nas sveti misijon in „Marijine“ hčerke so bile kar iz sebe. Posledica — trije otročiči. Prejšnji naš kaplan Jože Skvarc je baje malo kriv teh dejstev. Ko se je poslovil od nas, tekla je za njim mlada mati z otrokom in vpila: Ako ne bodeš pošiljal denar, te naznanim škofu. . . Ljubi „Stajerc“, kaj praviš k temu? Sicer pa se tudi krčmarji za tem kaplanom jokajo, kajti krede so veliko ponucali, ko je kaplan s svojimi pristaži popival po krčmah, ali plačati je pozabil pobožni gospod. . . Kdo je kriv, da vera peša; mi fantje ali taki kaplani? Fant.

Sv. Bolfenk pri Središču. Pri nas imamo takega organista, da se Bogu usmili. Na sv. Antona dan, ko je pri nas proščenje smo imeli tako petje v cerkvi, da so z drugih župnij došli farani se norca delali in rekli, da smo pevce v kotli imeli; ali žalibog kaj hočemo, ko je naš organist pevovodja le za kožuhanje, gostovanje in koščičevo luščenje. No pa še bi že bilo samo da orgelj ne bi tolikokrat pokvaril, potem pa